

Csokonai program

A nevelőképzés reformjához

Aki manapság pedagógusdiplomát kap, azt vizsgáztatjuk nevelésmélethelel, didaktikából, pszichológiából, általános és speciális pedagógiai ismeretekből, hospítálhat is néhány órát, mielőtt verejtékcsorgató gyakorló óráit megkezdi, de nem jelenthetjük ki nyugodt szívvel, hogy megtanítottuk őket tanítani.

Az elmúlt évek gyakorlata bizonyítja, hogy a pályára alkalmasakat annál sokkal hatékonyabban elő lehet készíteni a tanítói munkára, még az egyetemii, illetve főiskolai évek alatt, mint ahogy az országiszerte szokásos. A pályára alkalmasatlanokat, vagyis a más pályára alkalmas hallgatókat pedig az efajta előkészítés olyan helyzetbe hozza, hogy még idejekorán eldönthessék, mindenképpen érdemes-e pedagógusdiplomára törekedniük.

Ezért született meg a Csokonai Program terve, mely a pedagógusmesterség gyakorlati elsajátítását, a közvetítő ember elméleti és gyakorlati fölkészítését hivatott szolgálni.

A Csokonai Programot a Kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola és a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Pedagógusképzési és Továbbképzési Osztálya hirdette meg 1991 februárjában, Kaposvárott.

A Csokonai Program célja, hogy térrel, idővel és személyes hatóerejükkel gazdálkodni tudó nevelők állhassanak munkába, olyan tanítók és tanárok, akik szakjukon kívül – melynek magas szintű ismerete tárgyalási alapnak tekintendő – szakmájukat is ismerik. Az ő segítségükkel aztán néhány év múlva nem csupán a humán szférában, de a szolgáltatóipar, az egészségügy, a hivatalok, s netán a kereskedelem területén is megjelenhetnek a kapcsolatfelvétellel kész, szólni, megszólítani s másokat is meghallgatni tudó szakemberek. Létük ma inkább kivételnek számít.

Egy ország identitásproblémáiról és kommunikációs zavarairól kell elgondolkoznunk, mikor a munkának nekikezdünk.

A Csokonai Program első felhívását ez év tavaszán felsőoktatási intézmények, pedagógiai intézetek kapták meg, a felsőfokú nevelőképzés, a továbbképzés és az utánpótlás-nevelés témakörében:

1. Felsőfokú, nappali tagozatos nevelőképzés

Ehhez a témakörhöz felsőfokú intézmények tanszékei, oktatói, tanár-diákmunkaközösségei, tanulócsopottjai olyan új képzési formák bevezetésével kapcsolódhatnak, melyek eredményeként a hallgatók kommunikációs szintje, önismerete, közvetítő ereje – tantárgytól függően vagy attól függetlenül – kimutathatóan javul.

2. Gyakorló pedagógusok továbbképzése

E témakörön belül pedagógiai intézetek, művelődési intézmények, vállalatok, egyesületek, szaktanári munkaközösségek, iskolai tantestületek, pedagógus baráti társaságok jelentkezését várjuk minden olyan kezdeményezéssel, mely a már tanítási gyakorlattal rendelkező nevelők kommunikációs szintjét emeli.

3. Utánpótlás-nevelés

Keressük és támogatjuk azokat a szakembereket és intézményeket, akik és ame-

lyek a "tanítói", közvetítői talentummal megáldott gyerekekkel foglalkoznak. A kortárs-közvetítők felkészítését vállaló ifjúsági szervezetek jelentkezését is várjuk. Tevékenységünket a Magyar Televízió is támogatja; Ifjúsági és Gyermekosztálya olyan műsorozat tervével foglalkozik, mely a 10–18 év közötti pedagógustehetségek bemutatására szolgál. A sorozat munkacíme: "Lámpással kereseim!"

A fenti felhívás részletes formában megjelent a szakajtóban is, az elsőre 77 intézmény, illetve szakembercsoport válaszolt rá.

1991. júniusában volt a program első munkaértekezlete Kaposvárott. Ez a találkozás a személyes kapcsolatfelvételt, s az első információcserét szolgáltatta. A jelentkezők több mint fele kapott a minisztériumból anyagi támogatást, melynek odaítélését felkért szakemberek véleménye döntötte el. (*Csepeli György* szociálpszichológus, *Wacha Imre* nyelvész, *Trencsényi László* pedagógiakutató, *Koncz István* pszichológus véleményezte a kérelmeket.)

A kezdeményező minisztériumi osztály neve azóta megváltozott, a Csokonai Program akciói ezentúl az *MKM Közoktatásfejlesztési Főosztály*hoz köthetők. A kaposvári főiskola *Leitner Sándor* főigazgató vezetésével és *Tolnai Mária* koordinátori munkája révén továbbra is kézben tartja a program alap-hálóját, s vállalja a tavaszi-nyári eleji munkaértekezletek megszervezését.

A munkához azóta többen is csatlakoztak, s további jelentkezőket várunk.

Figyelem! A *Csokonai Program* nem valamiféle "alap"-ként működik, ahonnan kisebb-nagyobb összegek remélhetőleg kecsegtető ígéretek fejében, melyek felhasználásáról aztán elegendő gazdasági elszámolást adni. A program a koordinációt szolgálja, az információcserét segíti, előhívja az önszerveződést, mely előbb-utóbb megkívánja a végzett munkák minőségi megmértetését is. A programban való részvétel, történnék az anyagi támogatással vagy anélkül, nem márkajegy! De az első lépcső ahhoz, hogy a pedagógus szakma megalkossa a maga márkajegyét.

Hogyan lehet kapcsolódni?

A Csokonai Programhoz való kapcsolódás többféle módon lehetséges:

- A témával kapcsolatban használhatónak és használandónak ítélt szakirodalom, jegyzet, kipróbált vagy csak tervezett tematika ajánlásával, módszertani útmutatók szemelvénygyűjtemények, kísérleti vagy kevésbé ismert tankönyvek, segédanyagok, külföldi szakirodalom, friss útbeszámoló közreadásával, nevelői tapasztalatok közzétételével.

- Helyi erőssel történő új képzés, továbbképzés megindításának bejelentésével, a tapasztalatok folyamatos közreadásával. A vállalkozó, kapcsolódni kívánó intézmény, csoport vagy személy írásban jelentse be, hogy – egy megjelölt időpontot tekintve kiindulási alaponak – milyen új kezdeményezést indít. *Mit tesz azért, hogy a hazai nevelők, az ifjúság vagy egy adott szakma képviselőinek kommunikációs szintjét saját hatáskörén belül növelje?*

- Jelezze azt is, mit ajánl fel mások számára, és vállalt tevékenységéhez milyen konkrét központi vagy területi segítséget igényel (szakmai, jogi, gazdasági információ stb.).

A jelentkezésben szerepelnie kell annak is, hogy az elindított akció sorsáról mely időpontokban s milyen körülmények között tudnak tájékoztatást adni. Így lehetséges csupán a programban részt vevők folyamatos informálása, az akciók területenkénti vagy országos összehangolása.

A jelentkezéseket a következő címre küldjék: MKM Közoktatásfejlesztési Főosztálya – Csokonai Program, 1884 Budapest, Postafiók 1.